

27-6-95

**Werkgroep voor Vogel- en Natuurbescherming
Midden-Brabant**

PEREGRIJN

PEREGRIJN

Periodiek van de Werkgroep voor Vogel-
en Natuurbescherming Midden-Brabant.

Redactie: Herman Petermeijer
Ad van Poppel

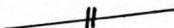
Redactieadres: Anna Paulownahof 144
5038 VW Tilburg
tel. 013 - 425388

Dagelijks bestuur van de vereniging:

Voorzitter:	Nico Hilgers	tel. 04241 - 4258
Secretaris:	Krijn Jan Provoost	tel. 073 - 149231
Penningmeester:	Sjef Staps	tel. 013 - 630703

Contributie:

Gewone leden	f 40,= per jaar
Huisgenoot leden	f 20,= per jaar
Leden tot 25 jaar	f 20,= per jaar

Met een gastvrij en vriendelijk team staan wij voor uw gezelschap klaar.

*Keuze uit feest, diner of actieve arrangementen in een originele
breugheliaanse ambiance.*

*Wij reserveren voor 1 gezelschap per dag vanaf 30 tot 125 personen.
Ter lering en de vermaak onze originele oudvlaamse café- en volksspellen.*

Haaren

boerderij de schaapjes,
oisterwijkstraat 12,
5076 na haaren, tel. 04242-15735
b.g.g. 013-345675

de nieuwe hof,
gorp en ley 1,
5051 pp goirle, tel. 013-345675
b.g.g. 04242-15735

UITNODIGING

voor de vergadering van de Werkgroep voor Vogel- en
Natuurbescherming Midden-Brabant op Dinsdag 27 juni 1995.

Plaats: De Schaapjes, Oisterwijksedreef 12, Haaren. 04242-15735.

Aanvang: 20.00 uur.

A G E N D A

1. Opening en mededelingen.
2. Vaststelling verslag vergadering van 30 mei 1995.
3. Postbespreking.
4. -Financieel Jaarverslag 1994
-Begroting 1995
-Benoeming Kascontrolecommissie 1995
5. Bestuurswijziging.
6. Voortgang diverse tellingen.
7. Rondje waarnemingen.
8. Rondvraag en sluiting.

Verslag van de ledenvergadering van de Vogel- en Natuurwerkgroep Midden-Brabant gehouden op 30 mei 1995

=====

Aanwezig: Nico Hilgers, Krijn Jan Provoost, Jo Swaans, Frits van de Meer, Jan van Rijswijk, Eric van Gemert, Toine Murray, Hans van Lieshout, Hans van Loon, Roos Backx, Herman Petermeyer, Albert Boer, Loek Hilgers, Victor Retel Helmrich, Hans Haring, Dré van Gulik,

Afwezig met kennisgeving: Ad en Sheila van Poppel, Louis Kemperman, Peter Slingerland, Ronald Smulders, Jan Paymans, Andries de Lange, Frans van den Oetelaar, Lidwien Matton, Dolf Gijtenbeek, Gerard van der Kaa.

1. Opening en mededelingen

Nico heet iedereen welkom, in het bijzonder Eric van Gemert als nieuw lid. Voorts noemt hij de mensen die zich afgemeld hebben.

2. Verslag vergadering van 25 april 1995

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag wordt geïnformeerd hoe we de Ecologische Kring kunnen helpen met hun inventarisatie in De Brand. Victor en Dolf zullen hier naar informeren.

3. Postbospreek

Nico meldt een Nieuwsbrief Gierzwaluwen en het Meijerij-info-bulletin. Bekeken zal worden of er iets interessants voor Peregrijn in staat. Er is een uitnodiging om deel te nemen aan de Dagen voor Natuur en Landschap en Natuurmonumenten op 16 en 17 september. We besluiten om deel te nemen.

Frits en Loek zullen een informatieavond over de WEB-begrenzing voor de Leijen bezoeken op 13 juni.

Voorts worden de tijdschriften vermeld die voor iedereen ter inzage zijn. In het bijzonder wordt gewezen op het blad Nieuwe Wildernis (een samenvoeging van Molm en Huid en Haar) met interessante artikelen, o.a. over de Wolf.

Er is een affiche en informatiebrief van het Steunpunt Roofvogelvervolgung beschikbaar, die ook naar politie-bureau's en contactpersonen verzonden is.

4. Financieel Jaarverslag '94 en Begroting '95

Nico biedt namens het bestuur excuses aan voor het feit dat de stukken nog niet besproken kunnen worden: er is geen kascontrole commissie verslag. Ter vergadering worden de stukken uitgedeeld. Er komt een nieuwe opzet van de administratie, waar Ronald Smulders aan meehelpt. Frits v.d. Meer heeft geholpen met de stukken over vorig jaar.

In de juni vergadering zal e.e.a. opnieuw op de agenda komen, nog net binnen de termijn die de stukken voor-schrijven.

5. Diverse tellingen

Diverse tellingen worden doorgenomen.

Aandacht wordt gevraagd voor de Oeverzwaluwen (Leemkuilen, Goirle), de Dodaars en de Huiszwaluwen.

Op de Regte Heide zijn 2 Korhanen gesignaleerd, op de Oirschotse Heide en de Loonse- en Drunense Duinen ieder 1 haan.

Op de Landschotse Heide 900 Regenwulpen en op de Regte Heide 200 exemplaren.

In de Mortelen is 1 Geelgors gesignaleerd op 3 april.

Ieder wordt opgeroepen mee te doen aan de laatste Mortelen excursie op 2 juni, 21.30 uur Steenrijt.

6. Waarnemingen

Een groep uit de diverse waarnemingen, die op afzonderlijke kaarten aan Ad gegeven zullen worden:

- Snor en Rietzanger op de Leemkuilen (Jo)
- Koppel Dwergmeeuwen op N. Beveland (Herman)
- 2 Ooievaars bij Provinciehuis (Krijn)
- Veel zangwaarnemingen Bonte Vliegenvanger (geen broed-gevallen)
- Mannetje Blauwe Kiekendief in de Brand (Nico)
- Overstelpende waarnemingen uit Givry van Zwarte Ooievaars, tot een Boomarter.

7. Rondvraag

Herman informeert of er Kolganzen broeden bij de Boterplas. Niemand kan dit bevestigen. Hij heeft ook gesignaleerd dat de Ecologische Kring de Abcovense Bosjes leuk opgeknapt heeft.

Victor informeert naar de huurders van het Koetshuis. Nu er geen interne kandidaten meer zijn zal Nico aan Dolf vragen naar externe gegadigden uit te kijken.

Krijn Jan Provoost
Juni 1995

WAARNEMINGEN

De volgende waarnemingen werden voor opname in het waarnemingen-archief ontvangen:

Bergeend	05-05-1995	2 Kampina (11 en 13 mei 4 exx.)	PS, RS
Blauwborst	05-04-1995	2	CvL, JS
	14-04-1995	2 De Brand	CvL, JS
	15-04-1995	1 Kampina (ook op 13 mei 1 ex.)	PS, RS
	22-04-1995	2 Kampina	PS, RS
Blauwe kiekendief	03-02-1995	1 Soeperdonken	CvL
Boomklever	20-03-1995	1 Spoordonkseweg, voertafel	CvL
	23-03-1995	1 Wandelbos (id. 5-4, 22-4, 3-6)	LK
	28-03-1995	1 Oude Warande	LK
Boomleeuwerik	26-03-1995	2 Kampina	CvL
	22-04-1995	2 Kampina	PS, RS
Boomvalk	11-04-1995	1 Schorringen	BH/CvL
Bosuil		1 Spaaneind, Esbeek	JA
Bruine kiekendief	22-04-1995	1 Kampina,	PS, RS
Buizerd	22-04-1995	14 Kampina	PS, RS
	29-04-1995	19 Kampina	PS, RS, JP
	13-05-1995	13 Kampina	PS, RS
Dodaars	22-03-1995	1 De Brand	CvL, JS
	09-04-1995	1 Rovertse Heide	JA
	22-04-1995	6 Kampina	PS, RS
Fuut	22-04-1995	20 Kampina, waarvan 2 jong	PS, RS
	27-04-1995	41 Kampina, waarvan 17 jong	PS
	29-04-1995	28 Kampina, waarvan 11 jong	PS, RS, JP
	05-05-1995	28 Kampina, waarvan 12 jong	PS, RS
	13-05-1995	31 Kampina, waarvan 23 jong	PS, RS
Gekr. roodstaart	05-05-1995	3 Kampina	PS, RS
	10-06-1995	1 Tilburg, Station West	LK
Geoorde fuut	27-04-1995	4 Kampina	PS
	29-04-1995	5 Kampina	PS, RS, JP
	01-05-1995	2 Landschotse Heide	PvdH, JA
	05-05-1995	2 Kampina (13-05-1995 5 exx.)	PS, RS
	06-05-1995	2 Kampina	PvdH
Gierzwaluw	23-04-1995	1 Tilburg, wijk Wandelbos	LK
Goudvink	16-04-1995	3 Heerebeek	CvL
Groene specht	26-03-1995	1 Gijzelaar	CvL
	15-04-1995	3 Kampina (22-04 id.)	RS, PS
	29-04-1995	1 Kampina (05-05, 13-05 id)	PS, RS
Groenpootruiter	11-05-1995	3 Kampina	PS, JP
Grutto	05-05-1995	6 Kampina	PS
Havik	13-05-1995	1 Kampina	PS, RS
	18-03-1995	1 Rovertse Heide	JA
	22-04-1995	1 Kampina (13-05 id.)	PS, RS
	23-05-1995	1 Wilhelminakanaal	LK
Kl. bonte specht	02-03-1995	1 Bests Broek	CvL, JS
	02-03-1995	1 Heerebeek	CvL, JS
Kl. zilverreiger	01-05-1995	1 Landschotse Heide	PvdH, JA
Kneu	16-04-1995	3 Krukkert	CvL

Kokmeeuw	29-04-'95	1585	Kampina	PS, RS, JP
Krakeend	18-03-1995	2	Kampina	RS, PS
	15-04-1995	2	Kampina	RS, PS
	05-05-1995	1	Kampina	PS, RS
	13-05-1995	1	Kampina	PS, RS
Kuifeend	27-04-1995	36	Kampina	PS
	05-05-1995	26	Kampina	PS, RS
Nijlgans	18-03-1995	1	Kampina	RS, PS
	15-04-1995	2	Kampina	RS, PS
	05-05-1995	4	Kampina	PS
	13-05-1995	4	Kampina	PS, RS
Oeverloper	26-03-1995	1	Koevortse Loop	CvL
	11-05-1995	2	Kampina	PS, JP
	13-05-1995	2	Kampina	PS, RS
	15-05-1995	2	Wilhelminakanaal	LK
Oeverzwaluw	26-04-1995	25	Leemputten	PS
Paapje	22-04-1995	1	Kampina	PS, RS
	29-04-1995	2	Kampina	PS, RS, JP
Patrijs	26-03-1995	2	Gijzelaar	CvL
Purperreiger	20-05-1995	1	Tilburg, wijk Wandelbos, overvl. NW	LK
	10-06-1995	1	Tilburg, Zwartenseweg, overvl. NO	LK
Ransuil	07-04-1995	2	Soeperdonken	CvL
	07-04-1995	2	Kl. Oisterwijkse Heide	CvL
Regenwulp	14-04-1995	89	Kampina	PS
	15-04-1995	14	Kampina	RS, PS
	21-04-1995	82	Kampina	PS, RS
	22-04-1995	30	Kampina	PS, RS
	28-04-1995	130	Kampina	PS, RS
	29-04-1995	2	Kampina	PS, RS, JP
	01-05-1995	450	Landschotse Heide	PvdH, JA
	05-05-1995	2	Kampina	PS, RS
	05-05-1995	12	Kampina	PS
Roodborsttapuit	18-03-1995	1	Kampina	RS, PS
	15-04-1995	3	Kampina	RS, PS
	22-04-1995	7	Kampina	PS, RS
	29-04-1995	6	Kampina	PS, RS, JP
	05-05-1995	3	Kampina	PS, RS
	13-05-1995	5	Kampina	PS, RS
Roodhalsfuut	15-04-1995	1	Kampina	RS, PS
Scholekster	18-03-1995	2	Kampina	RS, PS
	15-04-1995	7	Kampina	RS, PS
	28-04-1995	12	Kampina	PS
	05-05-1995	15	Kampina	PS
	05-05-1995	10	Kampina	PS, RS
	11-05-1995	20	Kampina	PS, JP
Slobeend	18-03-1995	3	Kampina	RS, PS
	15-04-1995	6	Kampina	RS, PS
	22-04-1995	6	Kampina	PS, RS
	27-04-1995	3	Kampina	PS
	29-04-1995	22	Kampina	PS, RS, JP
	05-05-1995	1	Kampina	PS
	05-05-1995	16	Kampina	PS, RS
	11-05-1995	3	Kampina	PS, JP
	30-05-1995	6	Rijens Broek	LK

Smelleken	22-03-1995	1 De Brand	CvL, JS
	06-05-1995	2 Oude Warande, paartje	LK
Steenuil	09-04-1995	1 Hedel, Oirschot	CvL
	1995	1 Spaaneind, Esbeek	JA
Tafeleend	18-03-1995	7 Kampina	RS, PS
	15-04-1995	2 Kampina	RS, PS
	27-04-1995	7 Kampina	PS
Tapuit	22-04-1995	1 Kampina	PS, RS
	29-04-1995	2 Kampina	PS, RS, JP
	05-05-1995	5 Kampina	PS, RS
	13-05-1995	1 Kampina	PS, RS
Tjiftjaf	12-03-1995	1 Spoordonkseweg	CvL
Torenvalk	07-04-1995	4 Rijens Broek, Vossenbergh	LK
Tureluur	15-04-1995	7 Kampina	RS, PS
	22-04-1995	2 Kampina	PS, RS
	29-04-1995	1 Kampina	PS, RS, JP
	05-05-1995	3 Kampina	PS, RS
	05-05-1995	1 Kampina	PS
	11-05-1995	1 Kampina	PS, JP
	13-05-1995	3 Kampina	PS, RS
Veldleeuwerik	26-03-1995	1 Soeperdonken	CvL
Vuurgoudhaantje	09-04-1995	1 Oranjebond	JA
Waterral	22-03-1995	2 De Brand	CvL, JS
Watersnip	18-03-1995	8 Kampina	RS, PS
	14-04-1995	2 De Brand	CvL, JS
Wespendief	06-05-1995	1 Tilburg, Mastbos	LK
Wintertaling	18-03-1995	7 Kampina	RS, PS
	15-04-1995	2 Kampina	RS, PS
	05-05-1995	3 Kampina	PS
Witgatje	14-04-1995	1 Kampina	PS, AvP, Sv
	29-04-1995	1 Kampina	PS, RS, JP
Witte kwikstaart	28-02-1995	3 Banisveld	CvL
Wulp	22-04-1995	20 Kampina	PS, RS
	29-04-1995	15 Kampina	PS, RS, JP
	05-05-1995	17 Kampina	PS, RS
Zomertaling	05-05-1995	1 Kampina	PS
	13-05-1995	1 Kampina	PS, RS
Zwarte roodstaart	27-05-1995	2 Tilburg, Kraaiven	LK
Zwarte specht	05-05-1995	1 Kampina	PS, RS
	13-05-1995	1 Kampina	PS, RS
Zwartkop	05-04-1995	1 Spoordonkseweg	CvL
Zwartkopmeeuw	15-04-1995	1 Kampina	RS, PS
	22-04-1995	1 Kampina	PS, RS
	29-04-1995	1 Kampina	PS, RS, JP
	05-05-1995	2 Kampina	PS, RS

Waarnemingen en/of ingevulde waarnemingskaarten werden ontvangen van: Joep Aarts (JA), Bart Horvers (BH), Piet van den Hout (PvdH), Louis Kemperman (LK), Cis van Laarhoven (CvL), Jan Paymans (JP), Ad van Poppel (AvP), Sheila van Poppel (SvP), Peter Slingerland (PS), Ronald Smulders (RS) en Jo Swaans (JS),

Ad van Poppel.

OIRSCHOT - Twee door haviken bewoonde bomen in het gebied de Mortelen in Oirschot zijn dit weekeinde door onbekenden omgezaagd. Enkele dieren zijn waarschijnlijk meegenomen, vier andere jonge haviken zijn nog in leven. Het Steunpunt Roofvogels in Brabant looft samen met het Brabants Landschap een beloning van 1000 gulden uit voor informatie over de daders.

H. van Lieshout van het steunpunt, een onderdeel van de Landelijke Vereniging Roofvogels Nederland, denkt dat het stropers zijn geweest die de haviken hebben meegenomen. Illegale valkeniers zouden de vogels willen opleiden voor de jacht, denkt hij. De gevolgen van de vernielingen zijn volgens Van Lieshout desastreus. In de Mortelen (tussen Best, Oirschot, Boxtel en Liempde) broeden slechts vijf haviken, voor zover bekend. „Twee kapotte nesten en een derde waar ook nog geen activiteiten waargenomen zijn. Dat betekent dat er dit jaar maar een minimaal aantal jonge haviken overblijft”, aldus Van Lieshout.

Vogelwerkgroep

Leden van Vogelwerkgroep Midden-Brabant ontdekten de vernielingen zondag tijdens een wandeltocht. „De bomen zijn na het omzagen schuin tegen aangrenzende bomen gevallen. Hierdoor zijn de nesten niet op de grond terecht gekomen”, vertelt mevrouw C. Van Laarhoven uit Oirschot, lid van de werkgroep en ooggetuige van de vernielingen.

Bij het eerste nest is slechts één jonge havik op de grond aangekomen. „Omdat de ouders in nabijheid van het jong rond bleven vliegen, hebben we besloten om hem niet mee te nemen. Het is altijd beter als het jong door de ouders opgevoed wordt en van hen leert hoe hij moet jagen”, aldus mevrouw Van Laarhoven.

Werkgroep verdenkt 'illegale valkeniers' van roof jonge vogels Haviknesten in Oirschot vernield

Foto Kees Maris

• **Mevrouw C. van Laarhoven en J. Swaans van de Vogelwerkgroep Midden-Brabant bij een van de twee omgezaagde bomen waarin haviken broedden.**

Ook werd een afgezaagde tak gevonden waar donsveertjes aan zaten. Vermoedelijk zijn de jongen niet allemaal op de grond gevallen en hebben de daders getracht om de jongen met de tak omlaag te stoten en mee te nemen. Omdat de Vogelwerkgroep niet weet hoeveel jongen er in het nest hoorden te zitten, weten ze niet of dit gelukt is.

In de andere boom zat het nest hoger en konden de daders niet bij de jongen. Er bleken nog drie haviken op het schuin hangende nest te zitten. „Omdat de ouders in de buurt van het nest rond bleven vliegen, hebben wij besloten om ook deze jongen

niet mee te nemen. Natuurlijk houden we wel in de gaten of ze de haviken blijven voeden”, zegt het lid van de Vogelwerkgroep.

Legale valkeniers zullen niet op deze manier aan hun nieuwe vogels proberen te komen, verwacht Van Lieshout. „Zij kunnen binnenkort alleen nog werken met haviken die een voering dragen en daarvoor zijn de jongen uit de Mortelen al te oud.” Van Lieshout sluit ook uit dat de daders in de hoek van duivenmelkers, jagers en vandalen gezocht moeten worden. „Duivenmelkers hebben in dit gebied geen last van de ha-

viken. En zij zouden de nesten ook niet uithalen. Jagers in de Mortelen zie ik er ook niet voor aan. Zij weten bovendien dat ze in het gebied van Brabants Landschap het risico lopen dat ze er nooit meer in komen als ze gegrepen worden.”

De daders hebben echt met kennis van zaken gehandeld. „Gewone vandalen zouden de nesten waarschijnlijk niet eens gevonden hebben. Zelfs voor geoefende vogelaars is dat nog wel eens moeilijk”, vertelt de vogelbeschermers. „Ik houd het op die duistere categorie van illegale valkeniers die met veel bravoure rondlopen met een havik op de arm als statussymbool. Die geven er ook niet zoveel om wat er met zo'n nest gebeurt. Het is echt stropersvolk.”

Onervaren huismussen volgen de smaak van andere

Huismussen (*Passer domesticus*) letten scherp op elkaar bij het zoeken naar voedsel, zodat ze kunnen profiteren van de vondsten van anderen. Maar die oplettendheid gaat verder. Britse onderzoekers hebben ontdekt dat onervaren huismussen zich in hun voedselkeuze sterk laten leiden door het voorbeeld dat ze soortgenoten eerder hebben zien geven (*Behaviour* 128/3-4). Met drie opeenvolgende experimenten werd dit aangetoond. De dieren kregen onder proefomstandigheden de keuze tussen twee nieuwe, verschillende gekleurde maar verder identieke voedselkorrels, nadat ze te zien hadden gekregen hoe een 'ervaren' vogel korrels van één van de twee kleuren kreeg voorgezet en opat. De proefvogels kozen voor voedselkorrels van diezelfde kleur.

In een tweede experiment kregen vogels dezelfde keus tussen gele en rode voedselkorrels, ook weer na het zien van een andere etende vogel. Maar dit keer kreeg de voorbeeldvogel alleen rood voer voorgezet — normale korrels, of korrels waaraan het onsmakelijke kinine was toegevoegd. In het laatste geval aten de observerende vogels aanzienlijk minder van het rode voer. Ze gingen niet op hun eigen smaak af hun eigen rode voer bevatte immers

geen kinine — maar op die van de voorbeeldvogel, die zijn rode korrels met tegenzin at of zelfs verwierp.

Maar uiteindelijk telt toch de eigen ervaring het sterkst. Dat bleek uit een derde experiment, met vogels die zelf ervaring hadden opgedaan met of alleen 'goede', of alleen 'vieze' rode korrels. Zij waren niet meer van hun voor- of afkeur voor rood af te brengen, ook al kregen zij een demonstratie te zien van een voorbeeldvogels die een tegenovergestelde voorkeur hadden aangeleerd.

Het van elkaar leren speelt dus alleen een rol wanneer mussen te maken hebben met ongebruikelijk voedsel waarmee zij geen ervaring hebben. Wanneer ze die ervaring wel hebben, besteden ze geen aandacht meer aan de voorkeuren en reacties van anderen, en vertrouwen op zichzelf.

De sociale organisatie van huismussen leent zich goed voor het doorgeven van informatie over voedselkwaliteit. Uit veiligheidsoverwegingen zoeken de dieren bij voorkeur gezamenlijk voedsel, ook wanneer een individuele actie meer profijt op zou leveren. Jonge dieren, maar ook volwassen dieren die in een nieuw gebied of een nieuwe groep terecht zijn komen, kunnen daarvoor veel opsteken van anderen. Het gadeslaan van veel soortgenoten geeft waarschijnlijk een betere inschatting van de plaatselijke voedselsituatie dan de eigen, nog beperkte ervaring. (Frans van der Helm)

NRC

AKTIVITEITEN-OVERZICHT

dinsdag	27 juni	ledenvergadering
woensdag	16 augustus	bestuursvergadering
dinsdag	29 augustus	ledenvergadering
woensdag	13 september	bestuursvergadering
dinsdag	26 september	ledenvergadering
woensdag	18 oktober	bestuursvergadering
dinsdag	31 oktober	ledenvergadering
woensdag	15 november	bestuursvergadering
dinsdag	28 november	ledenvergadering
woensdag	13 december	bestuursvergadering

VAN DE PENNINGMEESTER

De penningmeester heeft geconstateerd dat er tot nu toe erg weinig leden hun contributie voor 1995 hebben voldaan. Om te voorkomen dat de penningmeester een deel van zijn vrije tijd moet besteden aan het onplezierige karwei om herinneringen te versturen, verzoekt de penningmeester iedereen die zijn of haar contributie over 1995 nog niet heeft voldaan, nogmaals vriendelijk om dit alsnog te doen.

werkgroep voor vogel- en natuurbescherming midden-brabant

Dhr. G. van der Kaa
Van Rijckevorsellaan 17
5062 DH OISTERWIJK

de werkgroep staat als vereniging bij de KvK ingeschreven onder nummer V.259302